

al 144/37.

VREEMDELINGENCIRCULAIRE G (Nieuw)

Betreffende: Verlies van het Nederlandschap door zonder Koninklijk verlof zich in Duitse krijgs- of staatsdienst te begeven.

Ingevolge art. 7 onder 4 van de Wet op het Nederlandschap en het Ingezetenschap van 12 December 1892, staatsblad no. 268, gaat het Nederlandschap verloren door zonder Koninklijk verlof zich te begeven in vreemde krijgs- of staatsdienst.

Voor de toepassing van dit artikel is nodig, dat aan twee vereisten is voldaan:

In de eerste plaats moet er sprake zijn van rechtstreekse vreemde krijg of staatsdienst. De instantie, waarbij wordt dienstgenomen, moet dus een niet Nederlandse zijn en voorts moet het zijn krijgs- of staatsdienst. Onderscheiden dit laatste is niet te verstaan een gemeentelijke- of andere publieke dienst of dienst bij een particuliere onderneming, welke arbeid verricht ten behoeve van de weermacht of enige andere staatsdienst.

In de tweede plaats is vereist een daad van vrije wil, zich begeven in vreemde krijg- of staatsdienst is het vrijwillig treden in genoemde dienst.

Vrijwillige dienstneming bij de Duitse Wehrmacht, daaronder begrepen Kriegsmarine en Luftwaffe of civiele staatsdienst, zal dus het Nederlandschap verloren doen gaan.

Bij de beoordeling of aan deze vereisten is voldaan ware rekening houden met de navolgende rechterlijke uitspraken (N.O.R. betekent na-oorlogse rechtspraak):

1.a. Volgens de Bijzondere Raad van Cassatie is Duitse Krijgsdienst:

Waffen SS,	arrest 10 Jan. 1947, N.O.R., No. 770/1947
S.S. Wachtbataljon,	arrest 27 Jan. 1947, N.O.R., No. 784/1947
Vrijwilligerslegioen Ned.,	arrest 21 Mei 1947, N.O.R., No. 993/1947
Landwacht, later Landstorm Nederland, opgericht bij verordening van 11 Maart 1943, no. 24,	arrest 11 Nov. 1946, N.O.R., No. 706/1946
N.S.K.K. van 20 Jan. 1941 af,	arrest 21 Oct. 1946, N.O.R., No. 711/1946
Wachabteilung der Chef-intendanten beim Wehrmachtbefehlshaber in den Niederlanden van Aug. 1943 af,	arrest 15 Apr. 1946, N.O.R., No. 374/1946
Nachschub	arrest 22 Mei 1946, N.O.R., No. 569/1946

1.b. Volgens de Bijzondere Raad van Cassatie is Duitse Staatsdienst:

Organisation Todt,	arrest 4 Febr. 1946, N.O.R., No. 154/1946
Organisation Speer,	arrest 8 April 1946, N.O.R., No. 520/1946
Ordnungspolizei,	arrest 26 Febr. 1947, N.O.R., No. 798 t/m 800/1947
Einsatzstab Rosenberg	arrest 5 Juni 1947, N.O.R., No. 373/1947

2. Bij arrest van de Bijzondere Raad van Cassatie van 14 Mei 1947 (N.O.R. No. 954/1947) is beslist, dat het Duitse Rode Kruis niet het karakter van krijg- of staatsdienst heeft.

3. De Bijzondere Raad van Cassatie heeft bij arrest van 14 November 1946 (N.O.R. No. 156/1946) beslist, dat de Nederlandse Landwacht, opgericht bij Verordening van 12 November 1943, No. 110, niet was een Duitse dienst. Dienstneming bij deze organisatie, hetzij in de beroepsdienst, hetzij in de hulpdienst (vgl. voor deze onderscheiding het arrest van de Bijzondere Raad van Cassatie van 20 Februari 1946, N.O.R. No. 58/1946) heeft derhalve het Nederlandschap niet doen verloren gaan.

4. Ten aanzien van het N.S.K.K. besliste de Bijzondere Raad van Cassatie bij arrest van 21 October 1946 (N.O.R. No. 711/1947) dat deze organisatie zich gedurende de oorlog heeft ontwikkeld tot een hulpcorps en onderdeel van de Duitse Wehrmacht en dat de aanvang van deze ontwikkeling, voor wat betreft Nederland, kan worden gesteld op 20 Januari 1941.

5. De Bijzondere Raad van Cassatie heeft bij arrest van 22 Mei 1946 (N.O.R. No. 349/1946) beslist, dat de verschillende hier te lande werkzame Wach- und Schutzdiensten in Maart 1942 nog een particulier karakter droegen en eerst vanaf de tweede helft van het jaar 1943 geleidelijk werden opgenomen in de Wachabteilung des Chef-intendanten beim Wehrmachtbefehlshaber in den Niederlanden, welke een onderdeel van het Duitse leger vormde.

Voor wat betreft de vraag of het in dienst blijven bij deze Wachabteilung, nadat zodanige particuliere Wach- und Schutzdienst daarin was opgenomen, het verlies van het Nederlanderschap ten gevolge heeft, is van belang het arrest van het Bijzondere Gerechtshof te 's-Gravenhage van 3 December 1945 (N.O.R. No. 263/1946), bevestigd bij arrest van de Bijzondere Raad van Cassatie van 27 Maart 1946 (N.O.R. No. 574/1946), waarbij werd beslist, dat in het berechte geval, geen sprake is van opzettelijk invreemde krijgsdienst treden, nu de verdachte automatisch van particuliere dienst is overgegaan naar het Duitse leger.

Overigens is het aannemelijk te achten - op grond van de Duitse circulaire afgedrukt op blz. 454 van de N.O.R. 1946 - dat het in dienst blijven bij meergenoemde Wachabteilung, na oplossing van de particuliere Wach- und Schutzdienst in het Duitse leger, in het algemeen een gedwongen karakter heeft gehad, zodat verlies van het Nederlanderschap, in die gevallen alleen ware aan te nemen, indien evident is, dat het dienstverband vrijwillig is voortgezet. (vgl. arrest Bijzondere Raad van Cassatie 27 Mei 1946, N.O.R. No. 587/1946)

6. Uit de reeks arresten van de Bijzondere Raad van Cassatie gegeven op 26 Februari 1947 (N.O.R. Nrs. 797 t/m 802) blijkt, dat de Raad dienstneming bij de Ordnungs Polizei beschouwt als vreemde staatsdienst. Eveneens werd als Duitse staatsdienst beschouwd dienst bij het Polizei-Freiwilligen Bataillon "Nederland", ressorterend onder de Höhere Polizei und SS. Führer Nordwest (arrest van 21 Juni 1947). De Deutsche Wasserschutzpolizei daarentegen werd door die Raad in zijn arrest van 17 Juni 1946 (N.O.R. No. 633/1947) gequalificeerd als Duitse publieke dienst, doch niet als staatsdienst.

7. Bij arrest van 4 Maart 1946 (N.O.R. No. 302/1946) heeft de Bijzondere Raad van Cassatie beslist, dat iemand, die als chauffeur bij het Rijkscommissariaat te 's-Gravenhage heeft gewerkt, het Nederlanderschap niet heeft verloren, aangezien hij niet in Duitse staatsdienst was getreden.

De Raad overwoog daarbij dat het Rijkscommissariaat wel was een Duitse overheidsdienst, doch dat anderzijds de Rijkscommissaris hier te lande over dusdanige zelfstandige eigen bevoegdheden beschikte, dat betrokkene niet in dienst is getreden van de Duitse staat als zodanig, doch bij een publiekrechtelijk Duits overheidsorgaan, zodat hij niet in Duitse Staatsdienst doch wel in Duitse publieke dienst is getreden.

8. Op de grond, dat de Deutsche Dienstpost Niederlanden ressorteerde onder het Rijkscommissariaat werd dienst bij genoemde instantie door de Bijzondere Raad van Cassatie geen Duitse staatsdienst geacht (arrest van 20 Mei 1946 (N.O.R. No. 353/1946)).

9. Ingevolge een beslissing van de Bijzondere Raad van Cassatie, is art. 7 sub 4e. der Wet van 12 December 1892 (Staatsblad No. 268) niet van toepassing op minderjarigen; vrijwillig zich begeven in Duitse krijgs- of staatsdienst deed derhalve voor een minderjarige het Nederlanderschap niet verloren gaan.

Door na het bereiken van de meerderjarige leeftijd het dienstverband in Duitse krijgs- of staatsdienst vrijwillig voort te zetten is het Nederlanderschap verloren gegaan, overeenkomstig arrest van de Bijzondere Raad van Cassatie van 14 Januari 1946 (N.O.R. No. 152 en 153/1946).

hiervan

*Uit art. 10. 5 Frank. d. d. 1947
opgenomen in de
4293 14 40.*

10. Wellicht ten overvloede zij opgemerkt, dat eveneens geen vreemde krijgs- of staatsdienst was het lidmaatschap van de organisatie weer-afdeling, Germaanse SS.- der Nederlanden, Nationale Jeugdstorm, enz., voorkomende op de lijst behorende bij het "Besluit ontbinding landverradelijke organisaties" van 17 September 1944 (Staatsblad No. E.102), zoals die is aangevuld bij de Besluiten van 12 Mei 1945 (Staatsblad No. F.73), 13 September 1945 (Staatsblad No. F.176), 25 September 1945 (Staatsblad No. F.195) en 23 November 1945 (Staatsblad No. F.300).

11. De vrouw die met een Nederlander gehuwd was op het ogenblik dat deze in Duitse krijgs- of staatsdienst trad, heeft ingevolge art. 5 van de Wet van 12 December 1892 (Staatsblad, No. 268) het Nederlanderschap tegelijk met haar man verloren.

12. Het verlies van het Nederlanderschap door de vader strekt zich in deze gevallen echter niet uit tot de kinderen, die toen al geboren waren, zodat deze Nederlander blijven; de Wet van 12 December 1892 (Staatsblad nr. 268) bevat n.l. geen bepaling krachtens welke het verlies van het Nederlanderschap door de vader ingevolge artikel 7 sub 4e zich tot de minderjarige kinderen uitstrekt.

De kinderen, die na het verlies van het Nederlanderschap door de vader, nog uit het huwelijk geboren mochten worden, kunnen het Nederlanderschap slechts ontlenen aan art. 2 sub a van de Wet van 12 December 1892 (Staatsblad No. 268), wanneer aan de daar gestelde eisen is voldaan.

13. De hierbovenbedoelde personen zijn, voor zover zij het Nederlanderschap hebben verloren, vreemdelingen geworden, zodat alle ten aanzien van vreemdelingen geldende voorschriften op hen van toepassing zijn.

In de gegeven omstandigheden zal hun verder verblijf hier te lande moeten worden geduld. Zij verdienen uiteraard de bijzondere aandacht der politie. Hun verblijf dient geregeld te worden door verlening van een voorlopige verblijfsvergunning, conform de bepalingen van de Vreemdelingencirculaire Nr. 4, d.d. 14 Juni 1939.

Indien een meer regelmatig toezicht op deze vreemdelingen gewenst wordt geacht, met het oog op hun politie gedragingen, dan ware over te gaan tot uitreiking van een kennisgeving ex. art. 11 van het "Vreemdelingenreglement 1918" waarin de nodige maatregelen van toezicht kunnen worden opgenomen.

In daarvoor in aanmerking komende gevallen zal zelfs de maatregel van aanwijzing van een bepaalde verblijfplaats c.q. ontzegging van het verblijf op bepaalde plaatsen moeten worden overwogen (vgl. art. 19 van "Vreemdelingenreglement 1918").

14. Ik vestig er voorts Uwe aandacht op dat op deze vreemdelingen ook de Wet van 16 Mei 1934 (Staatsblad No. 257), tot regeling van het verrichten van arbeid door vreemdelingen, toepasselijk is, zodat zij geen "ondergeschikte" arbeid mogen verrichten vóórdat te hunnen behoeve een werkvergunning werd verleend.

De Vreemdelingencirculaire G (Geheim) d.d. 15 October 1946 (met 1e Wijziging d.d. 18 Augustus 1947) komt hierdoor te vervallen.

De klapperwoorden van deze circulaire zijn:
Nederlanderschap - verlies
verlies - Nederlanderschap
Duitse krijgs- of staatsdienst - treden.

De Minister van Justitie,
Namens deze,
De Secretaris-Generaal,
J.C. Tenkink.

Staf	
Kon. Marechaussee	
Sectie 2	
Ingekomen:	9-2-40
Nummer:	7-211
Behandelen:	
Inzage aan:	
Opgelegd:	
Zie ook:	

AAN:
H.H. Procureurs-Generaal, fgd.
Directeuren van Politie
en Hoofden van Plaatselijke Politie.